

Éves jelentés

2011

Összefoglaló

EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

Éves jelentés

2011

Összefoglaló

**A Europe Direct szolgáltatás az Európai Unióval kapcsolatos kérdéseire
segít Önnek választ találni.**

Ingyenesen hívható telefonszám (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Egyes mobiltelefon-szolgáltatók nem engednek hozzáférést a 00 800-as telefonszámokhoz,
vagy kiszámlázzák ezeket a hívásokat.

Bővebb tájékoztatást az Európai Unióról az interneten talál (<http://europa.eu>).

Katalógusadatok a kiadvány végén találhatóak.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2012

ISBN 978-92-95076-47-1

doi:10.2804/41616

© Európai Unió, 2012

A sokszorosítás a forrás megnevezésével engedélyezett.

BEVEZETÉS

Ez a dokumentum röviden összefoglalja az európai adatvédelmi biztos 2011. évi éves jelentését. A jelentés a 2011-es évet tárgyalja, amely az európai adatvédelmi biztos – mint új független felügyeleti hatóság – működésének hetedik teljes éve. Feladata annak biztosítása, hogy az uniós intézmények és szervek gondoskodjanak a természetes személyek alapvető jogainak és szabadságainak – különösen a magánélet tiszteletben tartásához való joguknak – a személyes adatok feldolgozásával összefüggő védelméről. Az összefoglaló által tárgyalt év egyben Peter Hustinx, európai adatvédelmi biztos és Giovanni Buttarelli, helyettes biztos közös öt éves megbízatásának harmadik éve.

Az európai adatvédelmi biztosnak a 45/2001/EK rendeletben¹ (a továbbiakban: rendelet) rögzített fő tevékenységei a következők:

- figyelemmel kíséri és biztosítja e rendelet rendelkezéseinek alkalmazását a személyes adatok uniós intézmény vagy szerv általi feldolgozásával kapcsolatban (**felügyelet**);
- tanácsokkal lát el minden uniós intézményt és szervet a személyes adatok feldolgozására vonatkozó valamennyi kérdésben. Ez magában foglalja a jogszabályjavaslatokról történő konzultációt, és a személyes adatok védelmére hatást gyakorló új fejlemények figyelemmel kísérését (**konzultáció**);
- együttműködik az EU korábbi „harmadik pillére” alapján működő nemzeti ellenőrző hatóságokkal és szervekkel abból a célból, hogy javítsa az egyetemes személyes adatok védelme terén (**együttműködés**).

2011-ben az európai adatvédelmi biztos több tevékenységi területen új referenciaszintet állapított meg. A személyes adatok uniós intézmények és szervek által végzett feldolgozásának felügyelete során az európai adatvédelmi biztos minden korábbiaknál több adatvédelmi tisztviselővel működött együtt az érintett intézményeken és szerveken belül. Mindemellett az európai adatvédelmi biztos új végrehajtási politikája is eredményesnek bizonyult: a legtöbb uniós intézmény és szerv jól halad az adatvédelmi rendelkezések való megfelelés útján, míg másoknak fokozniuk kell erőfeszítéseiket.

Az új jogalkotási intézkedésekről folytatott egyeztetés során az európai adatvédelmi biztos rekordmennyiségű véleményt adott ki egy sor különböző témában. Ezek közül a legjelentősebb az uniós adatvédelmi jogi keret felülvizsgálata, amely továbbra is kiemelt napirendi pont. Ugyanakkor a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget érintő Stockholmi Program végrehajtása, valamint az Európa 2020 stratégia alapját képező digitális menetrend az adatvédelemre is hatással volt. Ugyanez igaz a belső piaccal, a közegészségüggyel és fogyasztóvédelemmel kapcsolatos kérdésekre, valamint a határokon átnyúló összefüggésekben történő végrehajtásra.

Ezzel egyidejűleg az európai adatvédelmi biztos szorosabbra fűzte a többi felügyeleti hatósággal folytatott együttműködést, és tovább javította szervezete hatékonyságát és eredményességét.

¹ A 2000. december 18-i 45/2001/EK rendelet a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 8., 2001.1.12., 1. o.).

A 2011-BEN ELÉRT EREDMÉNYEK

Az európai adatvédelmi biztos 2011-re az alábbi fő célokat tűzte ki: E célok többsége 2011-ben egészében vagy részben teljesült. Bizonyos esetekben a munka 2012-ben is folytatódik.

- **A tájékoztatás növelése**

Az európai adatvédelmi biztos időt fordított és forrásokat biztosított az uniós intézmények és szervek, valamint az adatvédelmi tisztviselők tájékozottságát növelő intézkedésekre. Ez többek között a zaklatás elleni eljárások és a személyzeti értékelés terén nyújtott tematikus iránymutatás, valamint az adatvédelmi tisztviselők vagy ellenőrök részvételével megrendezett adatvédelmi munkaértekezletek formájában valósult meg.

- **Az előzetes ellenőrzés szerepe**

2011-ben az európai adatvédelmi biztoshoz 164, előzetes ellenőrzésre vonatkozó értesítést juttattak el; ez mindeddig a második legmagasabb szám. A növekedés elsősorban az intézményeknél tett látogatások és helyszíni ellenőrzések elindításának, valamint a tematikus iránymutatás közzétételének tudható be. Ehhez hozzájárultak még az újonnan létrejött intézményektől érkezett értesítések. Az európai adatvédelmi biztos továbbra is erőteljes hangsúlyt helyezett az előzetes ellenőrzési véleményekben szereplő ajánlások végrehajtására.

- **Nyomon követési és adatszolgáltatási programok**

Az európai adatvédelmi biztos elvégezte az adatvédelmi szabályoknak való megfelelés nyomon követésére irányuló harmadik állapotfelmérését (2011. évi felmérés). Az átfogó intézkedésen túl célzott nyomon követési gyakorlatokra is sor került azokban az esetekben, amikor az európai adatvédelmi biztos – a felügyeleti tevékenység eredményeképpen – konkrét intézményeknél vagy szerveknél aggályosnak ítélte a szabályok betartását. Néhány esetben a nyomon követésre levélváltás útján került sor, máskor a biztos egy napos látogatást tett az érintett szervnél, hogy orvosolni tudja a megfelelési hiányosságokat.

- **Vizsgálatok**

A vizsgálatok fontos eszközt jelentenek, lehetővé teszik az európai adatvédelmi biztos számára a rendelet alkalmazásának nyomon követését és biztosítását. 2011-ben az európai adatvédelmi biztos négy vizsgálatot indított, és folytatta a korábbi vizsgálatok keretében tett ajánlások nyomon követését. A Vízüminformációs Rendszer (VIS) biztonssági ellenőrzésére is sor került.

- **A konzultáció köre**

Az európai adatvédelmi biztos a korábbiaknál ismét több, rekordmennyiségű – 24 – véleményt és 12 hivatalos észrevételt adott ki. A Bizottság a legtöbb esetben már a javaslatok elfogadása előtt konzultált az európai adatvédelmi biztossal, amelynek nyomán utóbbi 41, informális észrevételeket tartalmazó dokumentumot tett közzé. A vélemények többségét ismertették az Európai Parlament Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottsága előtt vagy az érintett tanácsi munkacsoportokon belül. A véleményezés tárgyát képező javaslatokat az európai adatvédelmi biztos számára fontos témák és prioritások rendszerezett jegyzékéből választották ki. A vélemények, hivatalos észrevételek és a jegyzék megtekinthető az európai adatvédelmi biztos honlapján.

- **Az adatvédelmi jogi keret felülvizsgálata**

Az európai adatvédelmi biztos véleményt adott ki a személyes adatok védelmének átfogó megközelítéséről szóló bizottsági közleményről, valamint informális észrevételeket tett a jogalkotási javaslatokra vonatkozóan. Szorosan figyelemmel kísérte a folyamatot, és adott esetben – ha szükség volt rá – kifejtette véleményét.

- **A Stockholmi Program végrehajtása**

Az európai adatvédelmi biztos fokozott figyelemmel követte a Stockholmi Programmal kapcsolatos fejleményeket, és az utas-nyilvántartási adatok bűnüldözési célú felhasználásáról szóló irányelvjavaslatra vonatkozóan véleményt adott ki, valamint hivatalos észrevételeket tett

a terrorizmus finanszírozásának felderítését célzó európai program bevezetését illetően. Noha az intelligens határok tárgyában nem született jogalkotási javaslat, az európai adatvédelmi biztos a migrációról szóló bizottsági közleménnyel kapcsolatos véleményében foglalkozott ezzel a kérdéssel.

- **Technológiai kezdeményezések**

Az európai adatvédelmi biztos közzétette első véleményét egy, az Unió által finanszírozott kutatási projektről, amely a biometriának a magánélet tiszteltetés mellett történő végrehajtására irányult. A digitális menetrenddel összefüggésben az európai adatvédelmi biztos véleményét tett közzé a hálózatsemlegességről.

- **Egyéb kezdeményezések**

Az európai adatvédelmi biztos más, a személyes adatok védelmét érintő kezdeményezéseket illetően is számos véleményt adott ki és számos észrevételt tett, ideértve a belső piaci információs rendszert és a testszkennerek repülőterei használatát.

- **Együttműködés az adatvédelmi hatóságokkal**

Az európai adatvédelmi biztos aktívan részt vett a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport, és különösen a kulcsfontosságú rendelkezésekkel, valamint a határokkal, az utazással és a jogérvényesítéssel foglalkozó alcsoportok munkájában.

- **Összehangolt felügyelet**

Az európai adatvédelmi biztos jól működő titkárságot biztosított az Eurodac és a váminformációs rendszer összehangolt felügyeletében érintett adatvédelmi hatóságok számára. Ami a Vízuminformációs Rendszert illeti, a felügyelettel megbízott koordinációs csoportban képviselt adatvédelmi hatóságok az Eurodac összehangolt felügyeletével foglalkozó ülések keretében előzetes eszmecserét folytattak, kitérve a rendszer hatásaira és a felügyeleti megközelítésre.

- **Belső felépítés**

A titkárság 2010. évi átszervezését követően az intézmény úgy döntött, hogy 2011 során valamennyi tevékenysége tekintetében stratégiai felülvizsgálatot végez az igazgatóból és az egyes csoportok és tudományterületek képviselőiből álló, a stratégiai felülvizsgálatért felelős munkacsoport irányításával. A felülvizsgálat első szakaszának lezárásaként 2011 októberében a tagok és az alkalmazottak intézményi ülés keretében vitatták meg feladataikat, az általuk képviselt értékeket és céljaikat.

- **Erőforrás-gazdálkodás**

Az európai adatvédelmi biztos a Parlamenttel együttműködésben átfogó vizsgálatot végzett az ügyviteli rendszerek szolgáltatóinak piacán, és a legmegfelelőbb terméket kínáló vállalkozót választotta. 2011 végén aláírták a szerződést, és megkezdődött az igény szerint kialakított rendszer fejlesztése. 2011-ben folytatódott az európai adatvédelmi biztosnak a humán erőforrások területén a szolgáltatási szintre vonatkozó szerződések alapján működő informatikai alkalmazásokba történő bekapcsolását célzó munka: a Syslog Formation sikeresen elindult, megkezdődött a Sysper II-vel kapcsolatos munka, és megállapodás született a Mission adatfeldolgozó rendszerek (MIPS) 2012. évi bevezetéséről.

Az európai adatvédelmi biztos tevékenysége számokban – 2011

→ **71 előzetes ellenőrzési véleményt és 6 nem előzetes ellenőrzési véleményt fogadott el.**

→ **107 beérkezett panaszból 26 volt elfogadható**

Az adatvédelem állítólagos megsértésének főbb típusai a következők voltak: az adatok bizalmasságának megsértése, az adatkezelő általi túlzott mértékű adatgyűjtés vagy az adatok illegális felhasználása.

→ **34 esetben egyeztetett igazgatási intézkedésekről.** Az uniós intézmények és szervek által végzett személyes adatfeldolgozással kapcsolatos jogi szempontok széles körére vonatkozóan adott tanácsokat.

→ **4 helyszíni szemlét tartott.**

→ **2 iránymutatást tett közzé** a zaklatás elleni eljárásokra, illetve a személyzeti értékelésre vonatkozóan.

→ **24 jogalkotási véleményt adott ki** többek között a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséggel, a technológiai fejlesztésekkel, a nemzetközi együttműködéssel, az adattovábbítással, illetve a belső piaccal kapcsolatos kezdeményezésekről.

→ **12 hivatalos észrevételt adott ki** többek között a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokról, a polgári repülés biztonságáról, az Unió büntetőjogi politikájáról, a terrorizmus finanszírozásának felderítését célzó programról, az energiahatékonyságról, illetve a *Jogok és polgárság programról*.

→ **41, informális észrevételeket tartalmazó dokumentumot adott ki.**

→ **14 új munkatársat alkalmazott.**

FELÜGYELET ÉS VÉGREHAJTÁS

Az európai adatvédelmi biztos egyik fő feladata az európai intézmények és szervek által végzett adatfeldolgozási műveletek független felügyelete. Ehhez a jogi keretet a 45/2001/EK rendelet vagy „adatvédelmi rendelet” biztosítja, amely számos kötelezettséget állapít meg azok számára, akik adatokat dolgoznak fel, mindamelllett számos jogot biztosít azok számára, akiknek a személyes adatait feldolgozzák.

A felügyeleti feladatok közé tartozik a kockázatos adatfeldolgozási műveletek előzetes ellenőrzése keretében az adatvédelmi tisztviselőknek nyújtott tanácsadás és támogatás, illetve vizsgálatok, például helyszíni szemlék végzése és a panaszkezelés. Az uniós igazgatási szerveknek nyújtott további tanácsadás megvalósulhat az igazgatási intézkedésekkel kapcsolatos egyeztetések vagy tematikus iránymutatások közzététele formájában is.

Adatvédelmi tisztviselők

Valamennyi uniós intézmény és szerv köteles legalább egy **adatvédelmi tisztviselőt** alkalmazni. 2011-ben az adatvédelmi tisztviselők száma 54 volt. Az eredményes felügyelet szempontjából elengedhetetlen a tisztviselőkkel és hálózatukkal folytatott rendszeres kommunikáció. Az európai adatvédelmi biztos szorosan együttműködött az adatvédelmi tisztviselők hálózatának koordinációjáért felelős négy adatvédelmi tisztviselőből (Tanács, Európai Parlament, Európai Bizottság és az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság) álló „adatvédelmi tisztviselői kvartettel”. Az adatvédelmi tisztviselők hálózatának az európai adatvédelmi biztos részvételével tartott ülésein lehetőség nyílik arra, hogy az adatvédelmi biztos naprakész adatokat közöljön munkájáról, áttekintést adjon az uniós adatvédelem területén végbement változásokról és megbeszélést folytasson a közös érdekű témákról.

Az előzetes ellenőrzés

A 45/2001/EK rendelet értelmében az európai adatvédelmi biztos előzetesen ellenőrzi azokat az adatfeldolgozási műveleteket, amelyek külön kockázatot jelenthetnek az érintettek jogaira és szabadságaira nézve. Ezután az európai adatvédelmi biztos meghatározza, hogy az adatfeldolgozás során betartják-e a rendeletet.

A kockázatos adatfeldolgozási műveletek **előzetes ellenőrzése** továbbra is a felügyeleti munka egyik fontos vetülete. 2011-ben az európai adatvédelmi biztos 164, előzetes ellenőrzésre vonatkozó értesítést kapott és 71 előzetes ellenőrzési véleményt fogadott el a szabványos igazgatási eljárásokról (pl. személyzeti értékelés, hivatali vizsgálatok, fegyelmi eljárások és zaklatás elleni eljárások), valamint olyan alaptervekenységekről is, mint például a BPHH fogyasztóvédelmi rendszere, minőségirányítási rendszere, valamint az ott végzett utólagos minőségellenőrzések, illetve a szociális biztonságra vonatkozó információk elektronikus adatcseréjére szolgáló európai bizottsági rendszer. E véleményeket az európai adatvédelmi biztos közzétette honlapján, végrehajtásukat pedig rendszeresen nyomon követte.

A rendelet betartásának figyelemmel kísérése

Az európai adatvédelmi biztos rendszeresen figyelemmel kíséri **a rendelet** intézmények és szervek általi **végrehajtását** a teljesítménymutatók időszakonkénti számbavételével, valamennyi uniós intézményre és szervekre kiterjedően. Az európai adatvédelmi biztos elvégezte az adatvédelmi szabályoknak való megfelelés nyomon követését célzó harmadik állapotfelmérését (2011. évi felmérés), az azt lezáró jelentés pedig rámutat az intézmények és szervek által a rendelet végrehajtása terén elért előrelépésre, valamint felhívja a figyelmet a hiányosságokra is. Az átfogó intézkedésen túl célzott nyomon követési gyakorlatokra is sor

került azokban az esetekben, amikor az európai adatvédelmi biztos – a felügyeleti tevékenység eredményeképpen – konkrét intézményeknél vagy szervezeteknél aggályosnak ítélte a szabályok betartását. A nyomon követésre az intézménnyel vagy szervezettel folytatott levélváltás útján vagy egynapos látogatás keretében került sor, többek között az Európai Vasúti Ügynökség, a Közösségi Növényfajta-hivatal, az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért és az Európai GNSS Ügynökség esetében.

Az európai adatvédelmi biztos továbbá helyszíni szemlét tartott a CEDEFOP-nál, az OLAF-nál és az EKB-nál; a szemle célja a szabályok betartásának ellenőrzése volt bizonyos konkrét kérdésekkel kapcsolatban.

Panaszok

Az európai adatvédelmi biztos egyik legfontosabb feladata – amint az adatvédelmi rendeletben szerepel –, hogy meghallgatja és kivizsgálja a panaszokat, illetve saját kezdeményezésére vagy panasz alapján vizsgálatokat végez.

2011-ben az adatvédelmi biztoshoz érkezett **panaszok** száma 107-re emelkedett; ezek közül 26 volt elfogadható. A nem elfogadható panaszok közül több olyan nemzeti szintű kérdést érintett, amelyben az európai adatvédelmi biztos nem illetékes. Az európai adatvédelmi biztos a 2011 során lezárt ügyek közül 15 esetben megállapította, hogy az adatvédelmi szabályokat nem sértették meg, vagy az adatkezelő végrehajtotta a megfeleléshez szükséges intézkedéseket. Ezzel szemben két esetben megállapítást nyert, hogy az adatvédelmi szabályokat nem tartották be, ezért az európai adatvédelmi biztos ajánlásokkal élt az adatkezelő részére.

Igazgatási intézkedésekkel kapcsolatos konzultáció

A személyes adatok feldolgozásával kapcsolatban az európai adatvédelmi biztos folytatta az uniós intézmények és szervezetek által hozott **igazgatási intézkedésekre vonatkozó konzultációk** alapján végzett munkát. Számos különböző kérdés merült fel, többek között a munkavállalók fényképeinek internetes közzététele, a másik intézmény létesítményeiben üzemeltetett zárt láncú televíziós megfigyelő-rendszerek (CCTV) feletti ellenőrzési jog, valamint a munkavállalói e-mailek feldolgozása.

Horizontális iránymutatás

Az európai adatvédelmi biztos ezenfelül **iránymutatásokat** fogadott el a zaklatás elleni eljárásokról és a személyzeti értékelésről, valamint nyomon követte az intézmények és szervezetek által a videokamerás megfigyelőrendszerekről szóló iránymutatás nyomán tett előrelépést.

SZAKPOLITIKA ÉS KONZULTÁCIÓ

Az európai adatvédelmi biztos számos szakpolitikai területen tanácsokkal látja el az Európai Unió intézményeit és szerveit. E tanácsadói szerep az új jogszabályokra vonatkozó javaslatokhoz, illetve más olyan kezdeményezésekhez kapcsolódik, amelyek érinthetik a személyes adatok védelmét az EU-ban. Ez rendszerint hivatalos vélemény formáját ölti, ám az európai adatvédelmi biztos észrevételek vagy állásfoglalás révén is nyújthat útmutatást. E tevékenység részeként figyelemmel kíséri az adatvédelemre hatással lévő technológiai fejleményeket is.

Fontosabb tendenciák

2011-ben rendkívül sok konzultációra került sor, és ennek eredményeképpen rekordmennyiségű – **24 – vélemény, 12 hivatalos észrevétel és 41 informális észrevétel született.** A konzultációt illetően az európai adatvédelmi biztos továbbra is proaktív megközelítést alkalmazott, amelynek alapja az egyeztetésre benyújtandó jogalkotási javaslatok rendszeresen aktualizált jegyzéke, illetve a jogalkotási javaslatok előkészítő szakaszában azok informális észrevételezési lehetősége. Az informális észrevételezés lehetőségét kihasználva a bizottsági szolgálatok 2011-ben a 2010. évvel összehasonlítva közel kétszer annyi informális egyeztetést folytattak.

Külön említést érdemel a Bizottságnak a korszerűsített uniós adatvédelmi jogi keretre irányuló munkája. Az európai adatvédelmi biztos szorosán figyelemmel kísérte a jogalkotási felülvizsgálati folyamatot, több szinten is hozzájárulva ahhoz, például a személyes adatok Európai Unión belüli védelmének átfogó megközelítéséről szóló európai bizottsági közleményről szóló januári vélemény, valamint a jogalkotási javaslattervezeterekre vonatkozó decemberi informális észrevételek formájában.

Általánosságban megfigyelhető, hogy változatosabbá vált az adatvédelmi kérdéseket érintő területek palettája: az olyan hagyományos prioritások mellett, mint a szabadság, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség és a nemzetközi adattovábbítások, új területek jelennek

meg, amint azt a belső piachoz kapcsolódóan elfogadott vélemények nagy száma is tanúsítja. Az alábbiakban az egyes területeken elfogadott néhány kiemelt véleményt mutatjuk be.

Az európai adatvédelmi biztos véleményei és a kulcsfontosságú kérdések

A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget illetően az európai adatvédelmi biztos több erőteljesen bíráló hangvételű véleményt adott ki többek között az adatmegőrzésről szóló 2006/24/EK irányelvre vonatkozó értékelő jelentésről és az európai utas-nyilvántartási adatállomány adatainak feldolgozására irányuló javaslatról. Az utas-nyilvántartási adatokkal továbbá az ilyen adatok továbbítására vonatkozóan Ausztráliával, illetve az Egyesült Államokkal kötött megállapodásokról szóló két vélemény is foglalkozott. Az európai adatvédelmi biztos észrevételeket fűzött a terrorizmus finanszírozásának feldeírására szolgáló programról szóló bizottsági közleményhez is, amelyben kétségbe vonta a rendszer szükségességét.

Az információs technológiával és a digitális menettel összefüggésben az európai adatvédelmi biztos újító jellegű véleményt adott ki a hálózatszemlegességről, amelyben felhívta a figyelmet az internetszolgáltatók egyes ellenőrzési gyakorlatainak hatására. Mindemellett közzétette első véleményét egy, az Unió által finanszírozott kutatási projektről. A projekt a biometriának a magánéletet tiszteletben tartása mellett történő végrehajtására irányult.

A belső piac területén az európai adatvédelmi biztos többek között véleményt adott ki a belső piaci információs rendszerről (IMI), sürgetve a jövőben tervezett funkciók egyértelmű meghatározását. További fontos vélemények születtek az energiapiac integrációjáról és átláthatóságáról, valamint a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról. Ezekben az esetekben a javaslatok átfogó, nem egyértelműen körülhatárolt vizsgálati hatásköröket kívántak biztosítani a szabályozó hatóságok számára, ezért az európai adatvédelmi biztos pontosabb megfogalmazást kért.

Az európai adatvédelmi biztos számos véleményt tett közzé a **határokon átnyúló végrehajtásról**. Iránymutatással szolgált például a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok érvényesítéséről szóló irányelvre vonatkozó javaslatokhoz, egyértelmű megőrzési időszak meghatározását kérte, valamint a kapcsolódó adatbázis jogalapjának tisztázását. Ami az ideiglenes számlazárolást elrendelő európai végzésre irányuló javaslatot illeti, az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozta, hogy a feldolgozott személyes adatokat a szükséges minimumra kell korlátozni.

A **közegészségügy és fogyasztóvédelem** terén az európai adatvédelmi biztos véleményt adott ki a fogyasztóvédelmi együttműködési rendszerről, amelyben szorgalmazta, hogy a jogalkotó gondolja át a megőrzési időszak hosszát, és vizsgálja meg a beépített adatvédelem biztosításának lehetőségeit.

Az európai adatvédelmi biztos más területekhez is hozzászólt, ideértve például az OLAF reformjáról szóló rendeletet, az Unió költségvetési rendeletét és a digitális menetíró készülékek hivatásos gépjárművezetők általi használatát.

Bírósági ügyek

2011-ben az európai adatvédelmi biztos öt, a Törvényszék és a Közzolgálati Törvényszék elé utalt ügyben működött közre.

Ezek egyike egészségügyi adatoknak a Parlament és a Bizottság egészségügyi szolgálatai közötti állítólagos illegális továbbítását érintette. A Közzolgálati Törvényszék – amely elsőként foglalkozott ezzel a kezdeménye-

zéssel – felkérte az európai adatvédelmi biztost észrevételei megtételére. Ítéletében a Törvényszék az európai adatvédelmi biztos érvelését követve pénzügyi kártérítést ítélt meg a felperes részére.

Három további – a *Bavarian Lager*-ítélet folyamányának tekinthető – ügy az uniós intézmények dokumentumaihoz való hozzáféréssel foglalkozott. Az európai adatvédelmi biztos mindhárom esetben fokozott átláthatóságra hívott fel. Ezt az érvelést a Bíróság egy ügyben alkalmazta; egy másik ügyben helyben hagyta a Parlamentnek a hozzáférés megtagadására vonatkozó határozatát; a harmadik ügy e dokumentum szövegezésékor még nem zárult le.

Az európai adatvédelmi biztos ezenfelül közreműködött az adatvédelmi hatóságok függetlenségének tárgyában Ausztria ellen indított jogsértési eljárásban. E közreműködés keretében úgy érvelt, hogy az osztrák adatvédelmi hatóság hivatalának a nemzeti jogban meghatározott szervezeti felépítése nem felel meg a 95/46/EK irányelvben előírt függetlenségi követelménynek. A szövegezés idején még ez az ügy is függőben van.

EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az egész Európában összehangolt adatvédelem előmozdítása érdekében az európai adatvédelmi biztos együttműködik más adatvédelmi hatóságokkal. Ez az együttműködési szerep az EU korábbi harmadik pillérének keretében létrehozott ellenőrző szervekkel való együttműködésre is kiterjed a nagyméretű IT-rendszerekkel összefüggésben.

Az európai adatvédelmi hatóságok együttműködésének fő fóruma a **29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport**. Az európai adatvédelmi biztos részt vesz a munkacsoport tevékenységeiben, amely döntő szerepet játszik az adatvédelmi irányelv egységes alkalmazásában.

Az európai adatvédelmi biztos és a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport számos kérdésben eredményesen működött együtt, különösen a kulcsfontosságú rendelkezésekkel, valamint a határokkal, az utazással és a jogérvénysítéssel foglalkozó alcsoportok munkája keretében. Előbbi alcsoportban az európai adatvédelmi biztos volt a „hozzájárulás” fogalmáról szóló vélemény *előadója*.

A 29. cikk alapján létrehozott munkacsoporton kívül az európai adatvédelmi biztos a **nagyméretű uniós IT-rendszerek közös felügyeletének** gyakorlására létrehozott hatóságokkal is folytatta a szoros együttműködést.

Ezen együttműködési tevékenységekben fontos szerepet játszik az **Eurodac**. A nemzeti adatvédelmi hatóságokból és az európai adatvédelmi biztosból álló, az Eurodac felügyeletével megbízott koordinációs csoport 2011 júniusában és októberében Brüsszelben ülésezett. A koordinációs csoport befejezte a határidő lejárta előtt történő adattörléssel kapcsolatos összehangolt ellenőrzést, továbbfejlesztette a tervezett teljes körű biztonsági ellenőrzés keretét, valamint kitzúzte egy újabb összehangolt ellenőrzés időpontját, amelynek eredményeiről 2012-ben számolnak be. A csoport emellett informális egyeztetést folytatott a Vízuminformációs Rendszer (VIS) összehangolt felügyeletéről, amely 2011 októberében kezdte meg működését.

Hasonló elvek szabályozzák a **váminformációs rendszer (CIS)** felügyeletét is, amelynek keretében az európai adatvédelmi biztos 2011-ben kétszer hívta össze a CIS felügyeletével megbízott koordinációs csoport ülését. Az üléseken a nemzeti adatvédelmi hatóságok képviselői, valamint a vámügyi közös ellenőrző hatóság és az adatvédelmi titkárság képviselői vettek részt. A júniusi ülés alkalmával

a csoport cselekvési tervet fogadott el, amely ismertette a csoport 2011-re és 2012-re vonatkozóan tervezett tevékenységeit, míg a decemberi ülésen megállapodtak az első két összehangolt vizsgálat időpontjáról. A vizsgálatok eredményét 2012 során hozzák nyilvánosságra.

A **nemzetközi fórumokon** folytatott együttműködés – különösen az adatvédelmi és a magánélet védelmével foglalkozó biztosok európai, illetve nemzetközi konferenciája – továbbra is nagy figyelmet keltett. A 2011. évi európai konferenciára Brüsszelben került sor a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport és az európai adatvédelmi biztos szervezésében. Mexikóvárosban a világ minden részéről érkező adatvédelmi és a magánélet védelmével foglalkozó biztosok nyilatkozatot fogadtak el, amelyben a „tömeges adatok” világában folytatott hatékony együttműködést szorgalmazták.

A FŐ CÉLKITŰZÉSEK 2012-RE

Az európai adatvédelmi biztos 2012-re az alábbi célkitűzéseket választotta ki. Ezek eredményeiről 2013-ban fog beszámolni.

Felügyelet és végrehajtás

A szabályok betartására és érvényesítésére vonatkozó, 2010 decemberében elfogadott szakpolitikai dokumentummal összhangban az európai adatvédelmi biztos a következő célokat fogalmazta meg a felügyelet és a végrehajtás terén.

- **A tájékozottság növelése**

Az európai adatvédelmi biztos időt fordít és forrást biztosít az uniós intézményeknek és szervezeteknek szóló iránymutatásra. Az iránymutatásra azért van szükség, hogy elősegítse az intézmények és szervezetek fokozott elszámoltathatóságának kialakulását. Az iránymutatás a szabványos igazgatási eljárásokkal és horizontális témakörökkel, például az elektronikus nyomon követéssel, az adattovábbítással és az érintettek jogaival foglalkozó tematikus dokumentumok formáját ölti. Ezenfelül az adatvédelmi tisztviselők/adatvédelmi koordinátorok számára képzést és munkaértekezleteket szerveznek az adott intézmény vagy szerv kérésére, vagy ha erre bizonyíthatóan szükség van, az európai adatvédelmi biztos honlapját továbbfejlesztik, hogy az hasznos információkkal szolgáljon az adatvédelmi tisztviselők számára. Az előzetes ellenőrzésre vonatkozó értesítések nyilvános jegyzékét közös tárgymutató alapján hozzáférhetővé teszik.

- **Az előzetes ellenőrzés**

Az európai adatvédelmi biztoshoz továbbra is érkeznek *utólagos* értesítések a szabványos igazgatási eljárásokhoz vagy a már alkalmazott adatfeldolgozási műveletekhez kapcsolódóan. 2012 során az adatvédelmi biztos intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy meghatározza az ilyen értesítések kezelésére vonatkozó megfelelő eljárásokat, valamint biztosítsa, hogy *utólagos* ellenőrzésre vonatkozó értesítésre kizárólag kivételes és indokolt esetben legyen mód. Az előzetes ellenőrzési véleményekben megfogalmazott ajánlások nyomon követése az európai adatvédelmi biztos végrehajtási stratégiájának nélkülözhetetlen eleme. Az európai adatvédelmi biztos továbbra is erőteljes hangsúlyt helyez az előzetes ellenőrzési véleményekben szereplő ajánlások végrehajtására, és biztosítja a megfelelő nyomon követést.

- **Általános állapotfelmérés**

2011-ben az európai adatvédelmi biztos általános állapotfelmérést végzett, amelynek keretében egyes kötelezettségeknek az intézmények és szervezetek általi teljesítésére

vonatkozó mutatókat ismertetett (pl. adatvédelmi tisztviselő kinevezése, végrehajtási szabályok elfogadása, a 25. cikk szerinti értesítések mennyisége, a 27. cikk szerinti értesítések mennyisége). Az európai adatvédelmi biztos jelentésében hangsúlyozta a rendelet végrehajtása terén elért előrelépést, ugyanakkor felhívta a figyelmet a hiányságokra is. A 2011. évi felmérést 2012-ben az adatvédelmi tisztviselők jogállására vonatkozó célzott intézkedéssel egészítik ki: ennek egyik célja az, hogy az elszámoltathatóság elvével összhangban támogatást nyújtson az adatvédelmi tisztviselői feladatkör betöltéséhez. Az európai adatvédelmi biztos továbbá 2012-ben kifejezetten a Bizottságra irányuló felmérést végez majd, amelynek célja, hogy közvetlenül gyűjtson adatokat az egyes bizottsági főigazgatóságoktól.

- **Látogatások**

A 2011. évi felmérésből származó mutatók alapján az európai adatvédelmi biztos kiválasztotta azokat az intézményeket és ügynökségeket, amelyeket személyesen fel fog keresni (6 tervezett látogatás). Ezeket a látogatásokat a vezetői elkötelezettség vagy kommunikáció nyilvánvaló hiánya, illetve az indokolja, ha egy adott intézmény vagy ügynökség nem teljesíti a hasonló intézmények vagy ügynökségek számára előírt referenciaszintet.

- **Vizsgálatok**

A vizsgálatok fontos eszközt jelentenek, lehetővé teszik az európai adatvédelmi biztos számára a rendelet alkalmazásának nyomon követését és biztosítását: a vizsgálatok számának növekedése nem csupán a végrehajtás szempontjából jelentős, hanem azért is, mert növeli az adatvédelmi kérdésekkel és az európai adatvédelmi biztossal kapcsolatos tájékozottságot. 2012-ben a teljes körű vizsgálatokon túl a kisebb léptékű, célzottabb vizsgálatok bevezetésének köszönhetően több szemlére kerülhet sor. Egyes intézmények vagy szervezetek alaptevékenységük keretében személyes adatokat dolgoznak fel, ezért az adatvédelem kulcsfontosságú tényező. Az érintett szervezetet kijelölik, és célzott (dokumentum alapú) nyomon követésnek vagy vizsgálatoknak vetik alá. 2012-ben a tervek szerint a nagyméretű IT-rendszereket is általános vizsgálatok keretében ellenőrzik. Ezeket a rendszereket jogi kötelezettségek alapján választják ki. Azokon a területeken, ahol az európai adatvédelmi biztos iránymutatást nyújtott, és szeretne meggyőződni a valós helyzetről (pl. CCTV-k), tematikus vizsgálatokra kerül sor.

Szakpolitika és konzultáció

Az európai adatvédelmi biztos tanácsadó szerepéhez kapcsolódó fő célokat a honlapon közzétett jegyzék és kísérő fel-

jegyzés tartalmazza. Az európai adatvédelmi biztos számára kihívást jelent, hogy ellássa a jogalkotási eljárásban egyre nagyobb jelentőséggel bíró feladatát, és korlátozott források felhasználásával magas színvonalú és értékes hozzájárulást biztosítson. Ennek figyelembevételével az európai adatvédelmi biztos meghatározta azokat a stratégiai jelentőségű kérdéseket, amelyek 2012 során konzultációs tevékenysége alapját képezik majd, ugyanakkor nem hanyagolja el az adatvédelmet érintő egyéb jogalkotási eljárásokat sem.

- **Az adatvédelem új jogi kerete felé**

Az európai adatvédelmi biztos elsőbbséget biztosít az új uniós adatvédelmi jogi kerettel kapcsolatos munkának. Véleményt ad ki az e keretre vonatkozó jogalkotási javaslatokról, és adott esetben – ha szükség van rá – a jogalkotási eljárás ezt követő szakaszaiban is hozzászól a vitához.

- **Technológiai fejlemények és a digitális menetrend, a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok és az internet**

2012-ben a technológiai, különösen az internethez kapcsolódó fejlemények és az ezekkel összefüggő szakpolitikai válaszleptések szintén kiemelt területet jelentenek az európai adatvédelmi biztos számára. Az érintett témakörök közé tartoznak például az elektronikus azonosítás, hitelesítés és aláírás páneurópai keretére vonatkozó tervek, az internet ellenőrzésének kérdése (pl. a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok érvényesítése, tartalomtávoltítási eljárások), valamint a felhőalapú számítástechnikai szolgáltatások és az e-egészségügy is. Az európai adatvédelmi biztos megerősíti technológiai szakértelmét és közreműködik a magánélet fokozott védelmét biztosító technológiákra irányuló kutatásban.

- **A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség továbbfejlesztése**

A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség az európai adatvédelmi biztos munkájában továbbra is az egyik kiemelt szakpolitikai területnek számít. E téren lényeges például a terrorizmus finanszírozásának felderítését célzó európai programra, illetve az intelligens határookra irányuló javaslat. Az európai adatvédelmi biztos ezenfelül továbbra is nyomon követi az adatmegőrzésről szóló irányelv felülvizsgálatát. Szorosan figyelemmel fogja kísérni továbbá az adatvédelmi megállapodásokkal kapcsolatban harmadik országokkal folytatott tárgyalásokat.

- **A pénzügyi ágazat reformja**

Az európai adatvédelmi biztos továbbra is nyomon követi és megvizsgálja a pénzügyi piacok és azok szereplőinek szabályozására és felügyeletére vonatkozó új javaslatokat, amennyiben azok érintik a magánélethez és az adatok védelméhez való jogot.

- **Egyéb kezdeményezések**

Az európai adatvédelmi biztos az egyéb olyan szakpolitikai területeken kidolgozott javaslatokat is nyomon fogja követni, amelyek jelentősen befolyásolják az adatvédelmet. A jövőben is rendelkezésre áll a magánélethez és az adatok védelméhez való jogot érintő javaslatokkal kapcsolatos hivatalos és informális konzultációra.

Együttműködés

Az európai adatvédelmi biztos továbbra is ellátja feladatait az összehangolt felügyelet területén. Emellett felveszi a kapcsolatot a nemzeti adatvédelmi hatóságokkal és a nemzetközi szervezetekkel is.

- **Összehangolt felügyelet**

Az európai adatvédelmi biztos eleget tesz az Eurodac, a váminformációs rendszer és a Vízuminformációs Rendszer (VIS) összehangolt felügyeletében rá háruló kötele-

zettségeknek. A 2011 októberében működésbe lépett Vízuminformációs Rendszer összehangolt felügyelete még a kezdeti szakaszban tart. Az Eurodac felügyeletével foglalkozó koordinációs ülések keretében folytatott informális egyeztetéseket követően 2012-ben e terület felügyeletének fokozatos kialakítása a cél. Elindítását követően a SIS II-t is összehangolt felügyeletnek vetik alá; a rendszer a tervek szerint 2013-ban lép működésbe, és ennek előkészületeit az európai adatvédelmi biztos kitüntetett figyelemmel kíséri. Mindemellett, ha ez szükséges vagy jogilag kötelező, e rendszerek központi egységeinél vizsgálatokat végez.

- **Együttműködés az adatvédelmi hatóságokkal**

Az európai adatvédelmi biztos a korábbiakhoz hasonlóan aktívan hozzájárul a 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport tevékenységéhez és sikeréhez: a vonatkozó prioritásoknak megfelelően összehangot és szinergiákat biztosít a munkacsoport és az európai adatvédelmi biztos álláspontja között, és konstruktív kapcsolatot tart fenn a nemzeti adatvédelmi hatóságokkal. Konkrét ügyek *előadójaként* az európai adatvédelmi biztos irányítja és előkészíti a 29. cikk alapján létrehozott munkacsoport véleményeinek elfogadását.

- **Adatvédelem a nemzetközi szervezeteknél**

A nemzetközi szervezetek általában nem tartoznak a nekik otthont adó ország adatvédelmi jogszabályainak hatálya alá; nem mindegyikük rendelkezik azonban megfelelő adatvédelmi előírásokkal. Az európai adatvédelmi biztos a tájékoztatás növelését és a helyes gyakorlatok terjesztését célzó munkaértekezletek szervezése révén vonja be a nemzetközi szervezeteket.

Egyéb területek

- **Információ és kommunikáció**

Folytatódik a tájékoztatási, kommunikációs és sajtótevékenységek fejlesztése és javítása, különös tekintettel a tájékoztatás növelésére, a kiadványokra és az online információkra. Az európai adatvédelmi biztos – a legfontosabb érdekelt felekkel való konzultációt követően – megkezdi információs és kommunikációs stratégiájának felülvizsgálatát is. A tervek között szerepel az európai adatvédelmi biztos honlapja egyes fontos szakaszainak átalakítása annak érdekében, hogy a webhely még inkább felhasználóbarát legyen, és megkönnyítse a rendelkezésre álló információk közötti keresést és eligazodást.

- **Belső felépítés**

2012-ben folytatódik az európai adatvédelmi biztos stratégiai felülvizsgálata, amelynek keretében online felmérések, interjúk, fókuszcsoportok és munkaértekezletek formájában külső konzultációt folytat az érdekelt felekkel. A 2011-ben indult felülvizsgálat első eredményei alapján döntés született a felügyeleti és konzultációs tevékenységek fokozottabban stratégiai jellegű megközelítésének kialakításáról, valamint egy új IT szakpolitikai ágazat 2012. évi létrehozásáról. A felülvizsgálat lezárását és az eredmények értékelését követően az európai adatvédelmi biztos véglegesíti félidős stratégiáját, és kidolgozza az e stratégia fő összetevőinek értékeléséhez szükséges teljesítménymérő eszközöket.

- **Erőforrás-gazdálkodás**

Az európai adatvédelmi biztos igény szerint kialakított ügyviteli rendszerének fejlesztésére irányuló munka 2012-ben folytatódik. A humán erőforrások területén a szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodások alapján működő informatikai alkalmazásokat továbbfejlesztik, különös tekintettel a Sysper II rendszer várhatóan 2012-ben befejeződő végrehajtására és a Mission adatfeldolgozó rendszerek (MIPS) bevezetésére.

Európai Adatvédelmi Biztos

Éves jelentés 2011 – Összefoglaló

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala

2012 — 12 oldal — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95076-47-1

doi:10.2804/41616

HOGYAN JUTHAT HOZZÁ AZ EURÓPAI UNIÓ KIADVÁNYAIHOZ?

Ingyenes kiadványok

- az EU-könyvesbolton (EU Bookshop) keresztül (<http://bookshop.europa.eu>);
- az Európai Unió képviselőin és küldöttségein keresztül.
A képviselők és küldöttségek elérhetőségeiről a <http://ec.europa.eu> weboldalon tájékozódhat, illetve a +352 2929-42758 faxszámon érdeklődhet

Megvásárolható kiadványok

- az EU-könyvesbolton keresztül (<http://bookshop.europa.eu>).

Előfizetéses kiadványok (az *Európai Unió Hivatalos Lapjának sorozatai, az Európai Bírósági Határozatok Tára* stb.):

- az Európai Unió Kiadóhivatalának forgalmazó partnerein keresztül (http://publications.europa.eu/others/agents/index_hu.htm).

EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

*Az európai adatvédelmi biztos –
a személyes adatok védelmének európai őre*

www.edps.europa.eu

Kiadóhivatal

ISBN 978-92-95076-47-1

9 789295 076471